

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА**

**Тези доповідей
державної науково-практичної конференції**

6–7 листопада 2014 року

Біла Церква
2014

Редакційна колегія:

Даниленко А.С., д-р екон. наук, академік НААН;
Сахнюк В.В., д-р вет. наук, професор;
Борщовецька В.Д., канд. пед. наук, доцент;
Олешко О.Г., канд. с.-г. наук, доцент;
Терещук М.М., ст. викладач;
Царенко Т.М., канд. вет. наук, доцент;
Білан А.В., канд. вет. наук, доцент;
Сокольська М.О., зав. редакційно-видавничого відділу,
відповідальний секретар.

Актуальні проблеми українського законодавства: тези доповідей державної науково-практичної конференції, 6–7 листопада 2014 р. – Біла Церква, 2014. – 28 с.

У збірнику тез представлені матеріали конференції «Актуальні проблеми українського законодавства», в яких висвітлені результати наукових досліджень з питань державного управління та державно-правового регулювання в сфері сільського господарства.

ЗЕМСЬКИЙ Ю.С., д-р іст. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА ТА ЄВРО-ІНТЕГРАЦІЙНИЙ КУРС УКРАЇНИ – ПАРАДОКСИ ТА ЗАКОНОМІРНОСТІ ІСТОРИЧНОГО ПОСТУПУ СХІДНОЇ ЄВРОПИ ПОЧАТКУ ХХІ ст.

Здобуття Україною незалежності, разом із розвалом радянської імперії наприкінці ХХ ст., багато хто із недругів нашої державності вважав “незаслуженим подарунком долі”, “випадковістю, за збігом обставин”, “тимчасовим геополітичним утворенням” тощо. Невіра в державотворчі сили українців обумовлена незнанням української історії. І навпаки – наше минуле засвідчує повсякчасний прояв непереборної волі українства до власної державності, до побудови “своєї хати”, у якій була б “своя й правда, і сила, і воля”. Не менш малозрозумілим парадоксом для ворогів України є наше “запекле” прагнення демократичного устрою, відкритості в політиці, справедливості в соціальній сфері. Саме ці національні ідеали спонукали українців до вияву волі й боротьби в подіях 2004–2005 та 2013–2014 рр. Український світогляд не погоджується із цинічним свавіллям “сильної руки”, з відвертою наругою над людською гідністю, що сприймається як жорстока несправедливість. Українці завжди цінували та понад усе прагнули Свободи. І у цьому наша європейськість, а водночас – відгомін історичної слави козацького минулого.

“Козацьке побратимство”, ще задовго до формування європейських взірців розвиненої демократії, за своїм змістом, характеризувалося рисами громадянського суспільства – де усі почувалися рівними, а водночас, відповідальними перед волею “козацького кола”, або громади, де усі долучалися до прийняття управлінських рішень та обирали своїх зверхників більшістю голосів. Тож цілком закономірно, що наші українські національні світоглядні пріоритети спрямовують нас до євроінтеграції. Такою ж закономірністю є прагнення усіх східноєвропейських народів, які у різні періоди минулого мали свої державності – “заховатися під Євросоюзівською парасолькою” від імперських зазіхань зі сходу.

Для московських стратегів, що запланували “відновлення імперської величі” Росії видається парадоксальним та несподіваним, що нас – українців “не перетравив котел” спільного з ними комуністичного пекла. Ідеологічний проект “радянський народ” не зреалізувався серед українців, ми не втратили власного національного самоусвідомлення в СРСР, саме тому й не працює нині проект “руського міра”, принаймні на 9/10 території України. Навіть загубивши, почасти, свою рідну мову, ми – українці зберегли свою національну свободолобивув ментальність. Тож іншим парадоксом для наших недругів стала загальнонаціональна єдність українців усіх наших земель – Наддніпрянщини та

Слобожанщини, Галичини та Таврії, Поділля та Чернігово-Сіверщини... перед загрозою ворога. Й лише люмпенізовані кримінальними авторитетами верстви Донбасу стали анклавом “слухняної маси”, якою уміло маніпулює імперсько-пропагандиська машина Кремля. Проте, наскільки б жорстко це не звучало, для усіх українців, хто знає історію рідного народу та історію боротьби з нашими ворогами – тактика дій Москви не є незбагненою, хижа, імперсько-загарбницька природа її була такою ж завжди. Але найважливіше, що цього грізного для нас 2014 р., бачачи ординську суть московської ментальності, ми – українці, усі разом, і кожен особисто усвідомили свою світоглядну відмінність, а також значення євроінтеграційного курсу для нашого майбутнього.

БРОВКО Н.І., канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВЧИХ ГАРАНТІЙ ОСОБИСТИХ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА

Проблема прав людини є проблемою політико-правовою та юридичною. У різні епохи вона набувала релігійного, філософського, етичного, політичного змісту і значення, ставала ключовим питанням філософсько-правових дискурсів. Права людини пройшли певний історичний шлях від часу міфологічного та наївного їх усвідомлення до філософсько-правового осмислення, теоретико-наукового обґрунтування та юридико-нормативного відображення. У вітчизняній юридичній науці на сьогодні помітна посилена зацікавленість у розробці проблематики прав людини.

Обравши шлях незалежного розвитку і закріпивши це в Конституції, Україна підтвердила своє прагнення розвивати і зміцнювати демократичну, соціальну, правову державу, одним із основних принципів якої є забезпечення прав і свобод людини і громадянина. В будь-якому суспільстві вони є важливим інститутом, за допомогою якого і регулюється правовий статус особи, межі вторгнення в її особисту сферу, встановлюються гарантії захисту і реалізації її прав і свобод. Тому їх забезпечення – одна з найголовніших функцій держави. Адже без створення науково обґрунтованого й ефективного механізму захисту прав людини не є можливими ні формування громадянського суспільства, ні створення правової і соціальної держави, ні досягнення справжньої свободи українських громадян.

Положення у сфері дотримання особистих прав людини в Україні є неоднаковим, у деяких сферах відзначається певний прогрес, але зберігаються серйозні проблеми. Закони, що приймаються в Україні з метою конкретизації прав і свобод, не можуть і обмежувати останні у їх змісті. Закони мають знаходитись у повній відповідності зі змістом прав і свобод, відповідати міжнародно-правовим стандартам та інтересам суверенної України як держави правової і демократичної.

Так, ст. 3 Основного Закону визнає людину, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку найвищою соціальною цінністю. Стаття 21 Конституції проголошує, що усі люди є вільними і рівними у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними.

Значну увагу захисту та забезпеченню свободи, честі та гідності людини приділяє законодавець у Конституції України. У частині другій статті 28 Конституції України закріплюється право кожного на повагу до гідності. "Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність поводженню чи покаранню".

Ще однією важливою конституційною гарантією захисту особистих прав особи є визнання прав і свобод людини та громадянина невичерпними. При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод. Отже, користування громадянин цим правом виражає суть діючої в країні демократії та соціальні можливості, що закладені в самому суспільному ладі.

В сучасному суспільстві на особу, на її честь, гідність та свободу постійно здійснюються посягання, тому законотворцю слід уникати запозичень з нормативно-правових актів інших держав без належної адаптації до правової системи України; необхідно переглянути застарілі, проте чинні нормативно-правові акти; доцільно створити кодифікацію нормативно-правових актів, що стосуються захисту прав людини та громадянина. В цілому слід не лише прагнути до законодавчого закріплення природних прав людини (що фактично зроблено), а розробити механізм їх реалізації та гарантувати їх дотримання.

УДК 657.446

КОВАЛЬЧУК І.В., канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ У ПОДАТКОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

На сьогодні в Україні однією з основних економічних проблем є удосконалення податкової системи загалом і системи оподаткування зокрема. Розроблення напрямків удосконалення податку на додану вартість (ПДВ) як складової системи оподаткування є важливим науковим і практичним завданням та однією з актуальних загальноекономічних проблем, що потребує розв'язання. Питання удосконалення відшкодування ПДВ, підвищення рівня його прозорості, погашення заборгованості з відшкодування і запобігання її виникнення у майбутньому – пріоритетні у розробках науковців і в практичній діяльності органів державної податкової служби (ДПС) України.

Цей податок обґрунтовано вважається найбільш досконалою сучасною формою непрямого оподаткування, яка відіграє важливу роль у системі державних фінансів більшості розвинених країн світу. Тому реформування

системи оподаткування в Україні з метою її адаптації до ринкових умов господарювання почалося саме із запровадження цього податку, що є важливим кроком на шляху формування сучасної податкової системи і розбудови цивілізованої ринкової економіки України.

Через багатократне обкладання ПДВ усіх стадій виробництва продукції, робіт і послуг досягається рівність усіх учасників ринку, а держава здійснює контроль й оперативне управління фінансово-господарською діяльністю суб'єктів господарювання. За допомогою застосування пільг на окремі види продукції або конкретні операції, а також пільг, що надаються тим чи тим платникам податків, держава має можливість стимулювати розвиток і здійснювати підтримку соціально значущих видів діяльності (освіти, охорони здоров'я, науки, культури тощо), стимулювати експорт вітчизняних товарів через механізм відшкодування ПДВ.

Повнота та своєчасність відшкодування податку на додану вартість є важливою не лише для відновлення обігових коштів підприємств, а й для піднесення міжнародного авторитету держави.

Головний недолік ПДВ полягає в тому, що його тягар лягає виключно на фізичних осіб, кінцевих споживачів товарів та послуг. Таким чином, як і будь-який інший різновид податку з продажу, накладеного на споживання життєво необхідних благ, ПДВ є регресивним податком: порівняно з багатими бідні сплачують більшу частку зі свого доходу.

Соціальна справедливість, ефективність, легке адміністрування – такі три головні цілі вдосконалення будь-якої податкової системи. Звісно, кожен індивід має власні уявлення про справедливість, які можуть істотно відрізнятись від уявлень інших осіб. Але саме для погодження полярних думок та суперечних інтересів існують політичні інститути, за допомогою яких держава може визначити і втілити свої підходи до усталення справедливої податкової системи. З економічної точки зору питання соціальної справедливості вирішується шляхом вивчення загального впливу оподаткування на доходи та рівень добробуту населення.

Отже, система оподаткування загалом і ПДВ повинні вирішувати насамперед проблему забезпечення достатніх надходжень до бюджету за рахунок збільшення обсягів виробництва і споживання, розширення обсягів інвестиційної діяльності, адже саме ПДВ не позначається на інвестиціях та не впливає на рішення щодо інвестування.

УДК 351.824.1:631.11

ЛОМАКІНА І.Ю., канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ

Необхідною умовою успішного сільськогосподарського виробництва є інформування сільськогосподарських підприємств про сучасні досягнення

науки та техніки, інноваційні технології та передовий досвід у розвитку галузі як на місцевому, регіональному так і на глобальному рівні.

Ефективному державно-правовому регулюванню інформаційного забезпечення сільського господарства в Україні сприяє прийняття низки нормативно-правових актів з питань реалізації права на інформацію.

За умов зростання надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру громадяни України мають право своєчасно бути проінформованими про різноманітні відомості екологічного характеру. Обов'язок такого інформування покладено Конституцією України на державу та її органи в контексті статті 16, яка встановила загальний обов'язок держави щодо забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків планетарної Чорнобильської катастрофи та збереження генофонду Українського народу. Слід зазначити, що законодавчі акти, які визначають правове становище сільськогосподарських товаровиробників, не містять окремих правових норм присвячених інформаційному забезпеченню їх діяльності. Не знайшли ці питання належного відображення і в законодавчих актах, які визначають пріоритетність розвитку АПК України.

Таким чином можна зробити такі висновки щодо державно-правового регулювання інформаційного забезпечення сільського господарства в Україні: 1) правові норми щодо інформаційного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників містяться в нормативно-правових актах різного рівня, єдиний нормативно-правовий акт відсутній; 2) чинне законодавство закріплює за сільськогосподарськими товаровиробниками право на інформацію, але не містить ефективного механізму його реалізації; 3) у зв'язку з важливим значенням інформаційного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників і незадовільним його станом на сучасному етапі доцільним є прийняття Національної програми інформаційного забезпечення розвитку АПК. Зазначена Програма має закріпити комплексний підхід до інформаційного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників.

УДК 342.15

РОСАВИЦЬКИЙ О.О., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

alex_ros@ukr.net

РОЗВИТОК МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В КОНТЕКСТІ КОНСТИТУЦІЙНИХ РЕФОРМ В УКРАЇНІ

Місцеве самоврядування інтегровано в загальну систему управління справами держави й суспільства. Воно є формою самоорганізації населення у вигляді територіальної громади для вирішення своїх завдань, тобто формою здійснення публічної влади, влади народу, що має бути в майбутньому.

Закономірно, що на сучасному етапі розвитку місцевого самоврядування в Україні виникла нагальна необхідність проведення муніципальної реформи, основними напрямками якої є:

- передача значної частини повноважень органів державної виконавчої влади місцевому самоврядуванню;
- вирішення основних повноважень місцевого самоврядування територіальною громадою, з нормативним закріпленням їх у статуті громад;
- прийняття низки законодавчих актів, які б зміцнювали матеріально-фінансову самостійність місцевого самоврядування, зокрема, "Про комунальну власність місцевого самоврядування", "Про земельну комунальну власність місцевого самоврядування", "Про місцеві податки і збори" тощо;
- передбачення у відповідних нормативно-правових актах суворої відповідальності голів місцевих державних адміністрацій за втручання в діяльність органів і посадових осіб місцевого самоврядування.

Розв'язання зазначених проблем дозволить розробити і прийняти Верховною Радою України новий Закон "Про місцеве самоврядування в Україні", на підставі положень якого можна буде говорити про перехід від державницької концепції самоврядування в Україні до громадівської.

Останнім часом набула особливої гостроти проблема територіального устрою України. Розроблення пропозицій стосовно його реформування займаються правознавці, економісти, соціологи, історики, філософи – це є свідченням важливості та актуальності цього питання для подальшого розвитку суспільства. Довгий час правова думка і відповідно чинне законодавство приділяло недостатню увагу проблемам територіальної організації публічної влади. Але нині стало зрозумілим, що подальший розвиток держави, місцевого самоврядування значною мірою залежить від розв'язання проблеми інноваційного реформування територіального устрою країни. Дана реформа не може носити суто "косметичний" характер чи бути спрямованою виключно на зміцнення управлінських систем публічної влади.

Існуюча в Україні система адміністративно-територіального устрою, сформована ще за радянських часів, значно застаріла і характеризується громіздкістю, неефективністю влади і відсутністю дієвої системи громадського контролю, що призводить до того, що вона не відповідає сучасним завданням державотворення та суспільного розвитку. Крім того, фактичні витрати суспільства на утримання органів управління (бюджетне фінансування і грошові кошти, які службовці одержують крім оплати праці в тій чи іншій формі) значно перевищують дані, що фіксуються офіційною статистикою. Очевидним є те положення, що дана реформа покликана не лише сприяти вдосконаленню системи органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а й створити передумови соціально-економічного і культурного розвитку відповідних територій, сприяти підвищенню добробуту конкретного мешканця села, селища, міста, забезпеченості прав і свобод людини, захищеності її інтересів.

Тому необхідний зважений підхід до визначення оптимальної територіальної організації місцевого самоврядування. При визначенні кордонів

кожної територіальної одиниці важливо враховувати не лише розміри території та кількість населення, а й можливості ефективного управління суспільними справами, наявність комунальної власності, що забезпечить фінансову автономію місцевого самоврядування, інші чинники об'єктивного і суб'єктивного характеру.

УДК 631.15

ПАХОМОВА А.О., канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

pakhomova_a@ukr.net

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ АГРАРНОЇ НАУКИ

Визначальне значення в інформатизації агроосвіти України має високоякісний, швидкісний і надійний телекомунікаційний зв'язок. Створення єдиного віртуального інформаційного простору для освітніх закладів, де можна було б повноцінно вирішувати питання дистанційного навчання, швидкого пошуку необхідних даних, інтеграції в міжнародне інформаційне середовище є об'єктивно необхідною і однією із пріоритетних задач інформатизації агроосвіти України. Програма передбачає розробку загальнодержавної комп'ютерної мережі "Агроінформосвіта", яка зможе вирішувати якісно нові задачі. Побудова такої мережі враховує принцип інформаційної інтеграції агропромислового виробництва, агронауки і агроосвіти, тобто, щоб магістральні шляхи передачі даних та інформаційні ресурси мережі використовувались ефективно як виробничими підприємствами, організаціями, так і науковими установами та навчальними закладами [1].

Найважливішою умовою розробки та реалізації науково обґрунтованої державної політики інформатизації АПК є науково-методологічний супровід даного процесу, а також планів, проектів і програм інформатизації на всіх рівнях і всіх стадіях їх здійснення. Цей супровід має починатися з розробки та наукового обґрунтування політики і стратегії інформатизації, а завершуватися аналізом результатів і наслідків інформатизації з виробленням рекомендацій щодо ефективного використання цих результатів і усунення або компенсації їх негативних наслідків+.

Основою подальшого розвитку процесів інформатизації аграрної науки повинна стати, прийнята за основу, Програма розвитку інформатизації агропромислового комплексу на довгостроковий період, яка, в тому числі, буде регулювати питання інформатизації аграрної освіти та науки. Поступова інформатизація аграрної науки має здійснюватися в декількох взаємопов'язаних напрямках. В першу чергу має бути проведена інформатизація управління аграрною наукою шляхом повної комп'ютеризації УААН як центрального органу управління агронаукою. По-друге необхідно

здійснити загальну інформатизацію науково-дослідних установ, як первинних ланок здійснення науково-дослідної роботи в аграрному секторі. Останнім етапом має стати забезпечення інформаційної взаємодії між наукою та безпосередньо сільським господарством, шляхом створення єдиного інформаційного ресурсу аграрної науки.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Програма інформатизації агропромислового комплексу на 2005–2007 рр. [Електронний ресурс]: Проект Міністерства аграрної політики України. – Режим доступу до док. : <http://base.dnsgb.com.ua/cgi-bin/irbis64r>.

УДК 349.42

САМОЙЛОВИЧ А.А., ст. викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ УКРАЇНИ

Виробництво сільськогосподарської продукції та її переробка – одна з найважливіших складових народного господарства країни. Завдання АПК – забезпечити людей продуктами харчування, а промисловість – відповідною сировиною. АПК України має світове значення. За розрахунками спеціалістів, наша країна щорічно може виробляти продукти харчування, якими б здатна була прогодувати до 1 млрд осіб. Потенціал АПК України практично безмежний. Але він нині майже не реалізується. Причини такого становища криються в пануванні в сільському господарстві соціалістичного колгоспного ладу. В кінці ХХ ст. він показав свою повну неспроможність прогодувати навіть 50 млн. українців.

У перспективі значення АПК суттєво зросте, і Україна стане одним з основних постачальників харчових продуктів на світовий ринок.

Багато хто вважає, що в майбутньому Україна буде не індустріально-аграрною, а аграрно-індустріальною державою. Тому основою економіки стане сільське господарство та галузі промисловості, що переробляють, зберігають, транспортують сільськогосподарську продукцію. Великі перспективи також у тих галузях, наприклад, машинобудування, сільської промисловості тощо, які будуть забезпечувати АПК машинами й обладнанням, добривами, гербіцидами і пестицидами та ін.

На сільське господарство України негативно впливають нерозв'язані проблеми економіки та галузей народного господарства країни, а саме:

– в Україні відсутні чітко, однозначно визначені критерії та не налагоджена системна робота із забезпечення продовольчої безпеки; це породжує невизначеність у пріоритетах розвитку сільського господарства, непослідовність у зовнішньоекономічній політиці держави відносно сільгосппродукції та продуктів її переробки;

– відсутність стабільності та визначеності в земельних відносинах обмежує довгострокове інвестування в розвиток сільськогосподарського виробництва;

невизначеність в інноваційній політиці (стратегічні напрями підтримки інновацій, суть та адресне комплексне застосування державних інструментів стимулювання інноваційних проектів відповідно до рівня пріоритетності тем), призводить до стримування інноваційного розвитку галузей та підприємств, а також до зловживань з податками та митними тарифами, втрат у бюджетній сфері, в Україні мало галузей із наукоємним та інтелектуалоємним продуктом, що обмежує можливості розвитку конкурентоспроможного у світі виробництва. Відбувається перетворення України в сировинний придаток економіки світу;

– сільське господарство, маючи первинне значення в системі життєзабезпечення країни, розглядається державою як другорядна галузь (у питаннях державного фінансування, розв'язання соціально-демографічних проблем, технологічного розвитку);

– дорожня фінансових ресурсів в Україні, що в рази перевищує їх вартість на світових фінансових ринках.

Отже, зміни та реформи в сільськогосподарській галузі, які проводяться, малоєфективні, від них важко очікувати позитивного результату без використання потенціалу управлінської діяльності. Від результативності ефективного управління залежить побудова економіки та продовольчої безпеки в Україні в цілому.

Процес потребує також державної підтримки державних службовців, які здатні розглядати соціально-економічні проблеми й тенденції розвитку суспільства з позиції відповідальності, впроваджувати в практику державної служби нові управлінські заходи, творчої активності громадян, постійно підвищувати вимоги до рівня власного професіоналізму й компетентності.

УДК 349.412.4

НАСТІНА О.І., канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ЗЕМЕЛЬНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН

Відповідно до норм ст. 13 Конституції України держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів, гарантує кожному захист його прав і свобод. Ці принципові положення мають визначальне значення і для суб'єктів земельних правовідносин.

Земельний кодекс України забезпечує фізичним і юридичним особам рівні умови і способи захисту права власності і права користування на конкретні земельні ділянки.

Власник земельної ділянки чи землекористувач в адміністративному та судовому порядку може вимагати усунення будь-яких порушень його прав на землю.

Земельний кодекс України у ст. 152 визначає перелік способів захисту земельних прав, який не є вичерпним. Однак правового закріплення дістали й інші особливі способи захисту прав на землю. Ці способи захисту земельних прав стосуються особливих випадків порушення прав власників земельних ділянок і землекористувачів. У земельно-правовій літературі їх називають спеціальними способами захисту і відносять до них визнання угоди щодо земельної ділянки недійсною, визнання недійсними рішень органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування, які порушують права власників земельних ділянок і землекористувачів, тощо.

Визнання прав як спосіб захисту цього права з урахуванням його сутності може бути реалізоване лише в юрисдикційному порядку (наприклад, за рішенням суду).

Згідно із законом самостійним способом захисту прав на землю вважається відновлення стану земельної ділянки, який існував до порушення прав, і запобігання вчиненню дій, що порушують права або створюють небезпеку порушення прав. Цей спосіб захисту може бути пов'язаний з поверненням незаконно чи самовільно зайнятих земельних ділянок, щодо яких землевласники або землекористувачі фактично позбавлені володіння ними.

Захист земельних прав громадян та юридичних осіб здійснюється також шляхом визнання угоди недійсною, якщо вона порушує права цих осіб.

Серед інших, передбачених законом способів захисту прав на землю, можна назвати захист інтересів власників землі і землекористувачів у надзвичайних ситуаціях, захист права спільної власності на землю, захист права власності чи користування землею осіб, які оголошені безвісно відсутніми або померлими, тощо.

ЄФРЕМОВА І.І., канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ В ТОРГОВЕЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Роздрібна торгівля в сучасних торговельних мережах покликана захищати інтереси споживачів, бо вона є посередником між виробниками (постачальниками) і споживачами, висувати до виробників вимоги щодо якості продукції, її безпеки для здоров'я споживача, товарного вигляду, упаковки, надання споживачеві відповідної інформації про товар, забезпечити його належне торговельне обслуговування.

Відповідно, на споживчому ринку головними діючими особами виступають споживачі, які купують товари для особистого споживання й некомерційного використання та суб'єкти господарювання, які здійснюють господарсько-торговельну діяльність у формі роздрібною торгівлі.

Останнім часом значно збільшилась кількість торговельних мереж, які надають послуги у сфері дрібно-роздрібною продажі товарів споживання – так

звані «супермаркети». Аналіз судової практики у сфері захисту прав споживачів свідчить про той факт, що кількість звернень фізичних осіб до суду із позовами про захист порушених прав саме у мережах супермаркетів значно збільшилась. Не дивлячись на наявність законодавчої бази, відповідних державних органів з питань захисту прав споживачів, споживачі в своїй більшості, залишаються незахищеними від отримання неякісних послуг і товарів у великих мережах дрібно роздрібної торгівлі.

Споживачі, згідно ст. 4 ЗУ «Про захист прав споживачів», при придбанні, замовленні або використанні продукції, яка реалізується на території України, для задоволення своїх особистих потреб мають право на:

- захист своїх прав державою;
- належну якість продукції та обслуговування;
- безпеку продукції;
- необхідну, доступну, достовірну та своєчасну інформацію про продукцію, її кількість, якість, асортимент, а також про її виробника (виконавця, продавця);
- відшкодування шкоди (збитків), завданих дефектною чи фальсифікованою продукцією або продукцією неналежної якості, а також майнової та моральної (немайнової) шкоди, заподіяної небезпечною для життя і здоров'я людей продукцією у випадках, передбачених законодавством;
- звернення до суду та інших уповноважених органів державної влади за захистом порушених прав;
- об'єднання в громадські організації споживачів (об'єднання споживачів).
- споживач має право на обмін товару належної якості протягом чотирнадцяти днів, не рахуючи дня купівлі.

У разі виявлення протягом встановленого гарантійного строку недоліків споживач, в порядку та у строки, встановлені законодавством, згідно ст.8 ЗУ «Про захист прав споживачів», має право вимагати:

- пропорційного зменшення ціни;
- безоплатного усунення недоліків товару в розумний строк;
- відшкодування витрат на усунення недоліків товару.

У разі виявлення протягом встановленого гарантійного строку істотних недоліків, які виникли з вини виробника товару (продавця, виконавця), або фальсифікації товару, підтверджених за необхідності висновком експертизи, споживач, в порядку та у строки, встановлені законодавством і на підставі обов'язкових для сторін правил або договору, має право, згідно ст. 8 ЗУ «Про захист прав споживачів» за своїм вибором вимагати від продавця або виробника:

- розірвання договору та повернення сплаченої за товар грошової суми;
- вимагати заміни товару на такий же товар або на аналогічний, з числа наявних у продавця (виробника), товар.

Прийнявши рішення про здійснення покупок у великих торговельних мережах, покупець повинен усвідомлювати, що укладає договір зберігання, договір купівлі-продажу, а також вступає і у позадоговірні правовідносини, що можуть виникнути внаслідок заподіяння шкоди.

Правове регулювання вищезазначених правовідносин забезпечується Конституцією України (ст.ст. 29, 32, 41, 50, 62, 68) [1]; Цивільним кодексом України (Глави: 20, 21, 54, 66, 82) [2]; Законом України «Про захист прав споживачів» [3].

Застосовуючи положення зазначених норм права, споживачі можуть бути захищеними від будь-яких непередбачуваних ситуацій, однак, через незнання або ж нерозуміння чинного законодавства, просто нездатні захистити себе і свої інтереси.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України. Верховна Рада України; Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.

2. Цивільний кодекс України. Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV.

3. «Про захист прав споживачів». Верховна Рада УРСР; Закон від 12.05.1991 № 1023-ХІІ (в редакції від 02.12.2012).

УДК 347.64

МАЛИШКО І.В., здобувачка

Науковий керівник – **ФЕДОРЕНКО В.Л.**, д-р юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

MalovichkoInna@meta.ua

ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ ДИТЯЧОЇ БЕЗПРИТУЛЬНОСТІ ТА БЕЗДОГЛЯДНОСТІ В УКРАЇНСЬКІЙ РСР

Кількість безпритульних дітей в Україні зростає з року в рік, але це проблемне питання не є новим і не пізнаним для України, тому визначення основних причин та способів подолання такого негативного явища потребує наукового аналізу досвіду подолання безпритульності в Україні в минулих роках, зокрема з моменту існування УРСР.

Первинна масова безпритульність була негативною спадщиною царської Росії. Ще напередодні світової війни в Росії нараховувалося близько 2,5 млн. безпритульних, а в існуючих 58 притулках та колоніях розміщувалося 29 666 дітей.

Для ефективної боротьби з безпритульністю необхідно з'ясувати що саме включає в себе поняття безпритульність, і кого прийнято вважати безпритульним.

Найбільш чітка класифікація типів безпритульності надана Рубінштейном В.І. в 1925 році в його праці «Поняття та види дитячої безпритульності»:

- зовсім безпритульною (безпритульні у вузькому значенні) повинна бути визнана дитина, яка не знаходиться під опікою родини (або замінюючи її установ, організацій та осіб, як то опікуни, родичі та особи, які взяли дитину на виховання);

- частково безпритульною (напівбезпритульні) повинна бути визнана дитина, яка знаходиться під опікою родини (або установ, організацій чи приватних осіб, які їх замінюють.)

В перші роки радянської влади розподіл безпритульних проводився на дві групи:

- Безпритульні діти, які втратили батьків, або зв'язок з ними і внаслідок цього опинилися на вулиці і потребують повного соціального забезпечення держави;

- Бездоглядні діти, які мають батьків або знаходяться під опікою приватних осіб, родичів, але не мають повного матеріального забезпечення, належних умов виховання. Ця група дітей потребує соціально - правового захисту та тимчасової або часткової державної допомоги.

З бездоглядними дітьми в радянський період на державному рівні почали рахуватися, лише наприкінці 20-х років, а точніше після виходу постанови ВУЦВК та РНК України 1927 року «Про заходи боротьби з дитячою в УСРР». В даній постанові вперше було надано й законодавчо визначено поняття безпритульності: «До безпритульних, що не досягли 18 років і перебувають в умовах небезпечних для їхнього фізичного і громадсько – трудового розвитку, держава застосовує відповідно до характеру й ступеня їхньої безпритульності заходи соціально – правової охорони, матеріальної допомоги й виховання».

Вперше ця постанова дає вичерпний перелік форм соціально – правового захисту неповнолітніх: прилаштування дітей в інтернатні установи, передача дітей на патронат (як індивідуальний так і колективний), надання індивідуальної матеріальної допомоги, направлення безпритульних підлітків на рабфаки, працевлаштування, організацію юридичних та медичних консультацій, організація безкоштовних гарячих сніданків та інші.

З'ясування суті поняття безпритульності пов'язане з необхідністю аналізу причин виникнення цього явища, без чого, не можливо узагальнити весь складний досвід подолання дитячої безпритульності починаючи з 20-х років 20 століття, що дасть змогу проводити заходи по ліквідації дитячої безпритульності в наш час.

МОХОНЬКО О.О., канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПОНЯТТЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ АМНІСТІЇ В КРИМІНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

Звільнення від відбування покарання застосовується виключно судом. Винятки становлять випадки звільнення від покарання, тобто усунення застосування кримінального закону у зазначеному випадку (*dispensation legis*), що застосовуються в порядку амністії або помилування.

Поняття «амністія» – грецького походження, означає забуття, прощення, здійснюване актом верховної влади.

Відповідно до ст. 86 Кримінального кодексу України законом про амністію особи, визнані винними у вчиненні злочину обвинувальним вироком суду, або кримінальні справи стосовно яких розглянуті судами, але вироки стосовно цих осіб не набрали законної сили, можуть бути повністю або частково звільнені від відбування покарання [1].

Амністія оголошується законом України стосовно певної категорії осіб. Але Законом України №792-VII «Про внесення змін до Закону України «Про застосування амністії в Україні» щодо повної реабілітації політичних в'язнів» запроваджено так звану індивідуальну амністію, тобто амністію, яка має суто

персональний характер, для усунення негативних наслідків кримінального переслідування відносно осіб виключно з політичних мотивів [2].

Даний крок законодавців мав стати засобом забезпечення стабілізації політичної ситуації та миру в державі, але, виявився недосконалим та таким, що суперечить чинному законодавству.

Аналізуючи недоліки, одразу варто зазначити, що у назві Закону №792-VII йдеться про реабілітацію політичних в'язнів. Однак, по-перше, сучасне законодавства не має формального визначення даного терміну; по-друге, не закріплена й процедура та уповноважені особи, що можуть вирішувати питання про визнання тієї чи іншої особи політичним в'язнем. Тим паче законодавець у даному акті не дає пояснення, чому саме 42 особи, які підлягають амністії, визнані політичними в'язнями. Можна лише припустити, що вироки судів щодо даних, осіб на думку народних депутатів є політичними.

Ознайомившись за змінами, постає й питання, якому Закону потрібно віддавати переваги, адже відповідно до статті 86 КК України, амністія оголошується Законом України щодо певної категорії осіб, а згідно із статтею 1 Закону №792-VII амністія може оголошуватися і щодо конкретно визначеної особи. Тобто Законом №792-VII започатковано й застосовано такий вид амністії, як індивідуальна і залишається незрозумілим як відрізнити даний вид звільнення від помилування.

Викладене дає підстави для висновку, що Закон України №792-VII прийнятий Верховною Радою 27 лютого 2014 є недосконалим, а також об'єднує за структурою у собі два закони, що доцільніше було б приймати окремо. КК України та Закон України "Про застосування амністії в Україні" мають бути приведені у відповідність, аби відповідати первинній меті останнього – сприянню недопущенню політичних репресій та випадків застосування кримінальної юстиції для боротьби з політичними опонентами.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Кримінальний кодекс України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

2. Про внесення змін до Закону України "Про застосування амністії в Україні" щодо повної реабілітації політичних в'язнів: Закон України в редакції від 27.02.2014 № 792-VII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/792-18>

УДК 271.5:37.014

МЕЛЬНИК Л.М., канд. політ. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОРДЕН ЄЗУЇТІВ: РЕЛІГІЙНО-ПОЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ ДІЯЛЬНОСТІ

Ісламський світ, протиставивши себе християнській цивілізації, на деякий час уповільнив інтенсивний розвиток християнського місіонерства, але вже з початку доби Великих географічних відкриттів у XV–XVI ст. християнська місія набуває значного і потужного імпульсу – Європа ввійшла в добу жорсткої колоніальної експансії, а Церква не відмовилася від справи поширення християнства на вже завойованих чи поки ще вільних, але потенційно привабливих для європейців територіях Африки, Нового Світу, Індії, Китаю, Японії та ін.

Трьома визначними особистостями Реформації та Контрреформації є Лютер, Кальвін і Лайола. Лютер і Кальвін повернулися до філософії Августина, однак, зберігши лише ту частину вчення, яка пов'язана з відношенням душі до Бога, а не ту частину, котра має відношення до церкви. Успіх протестантів був швидким й призупинений таким фактором як формування у 1534 році Лайолою ордену Єзуїтів. Головною зброєю Контрреформації став орден єзуїтів. В якості головного інструмента зміцнення своїх і католицизму стратегічних політико-ідеологічних позицій єзуїти використовували культуру, зазначимо, у той час ідеологія і культура нерозривно пов'язані з релігією. Освіта та виховання місцевих еліт в потрібному дусі було їх основною спеціальністю і методом роботи. В Європі єзуїти заснували десятки університетів і сотні колегіумів, в XVII столітті ними була створена струнка система католицької освіти і виховання. Серед єзуїтів було багато які присвятили себе науковій діяльності, єзуїти дали чимало великих вчених у різних галузях науки.

Орден Ісуса зробив величезний вплив на формування сучасного світу не тільки своєю діяльністю, а й прикладом. Єзуїтські структури, методи вербування і створення агентурних мереж, аналітичний підхід послужили прототипом майбутніх європейських спецслужб. Однак діяльність єзуїтів ширше і глибше банальних розвідки і контррозвідки. Єзуїтську систему політичного впливу брали за зразок противники католицизму.

Єзуїти звертали в християнство не тільки Азію і Америку, а й власне Європу. Одне з найбільших, і мало відомих громадськості, досягнень єзуїтів звернення протестантської Польщі в католицизм. До середини XVI століття Польща і Литва були переважно протестантськими країнами, католицизм там був слабкий. Цікаво відзначити, що в боротьбі проти кальвінізму єзуїти співпрацювали з російськими православними братствами (в деяких аспектах близьких до протестантизму), взаємодіяли з ієрархами православної церкви.

Таким чином, Орден єзуїтів у політичній історії людства досяг непересічного впливу на суспільно-політичну й культурну сфери життя. Єзуїти домоглися розгрому реформаційних течій у різних регіонах, разом з іншими силами підготували й здійснили унію церков, розвивали полемічну літературу. Орден домогся значного впливу на верхівку православного суспільства в Речі Посполитій, сприяв переходу багатьох її представників у католицизм.

УДК 34.03

ТЕРЕЩУК М.М., ст. викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

tereschuk2004@ukr.net

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ГЛАВИ ДЕРЖАВИ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

Істотним важелем у механізмі державного управління суспільства зарубіжних країн є глава держави. Він очолює всю систему органів влади и

управління, і юридично йому в цій системі належить першорядне місце. У більшості зарубіжних країн функції глави держави доручаються одноособовому органу. Залежно від форми правління – це або президент, або монарх. Щодо народів, які живуть у державах з монархічною формою правління, то вони називають себе підданими його величності короля, імператора, шейха і т. ін., а з республіканською – громадянами.

Однак між тими значними повноваженнями, якими наділяється глава держави Конституцією, і відповідальністю, яку він несе, нерідко існує розрив. Остання залежить від багатьох чинників, насамперед від форми правління, політичного режиму і соціально-політичного становища у країні, від історичного етапу й рівня соціально-економічного розвитку країни, від того становища, яке займає глава держави у діловому світі своєї країни, а у президентів – й від порядку їх обрання.

Одним із заходів підтримання легітимності державної влади є забезпечення відповідальності органів державної влади, а зокрема що стосується глави держави. Важливим конституційним принципом легітимності державної влади є принцип взаємної відповідальності держави та особи. Цей принцип засвідчує відповідальність держави, органів державної влади та їх посадових осіб перед особою, яка сприяє зміцненню довіри людини до публічної влади.

У випадку вчинення главою держави злочину або іншого протиправного діяння, виникає питання про відсторонення глави держави від посади. Оскільки монарх – це довічна посада, то відсторонення його практично неможливе за винятком тих випадків, коли монарх через душевну хворобу або фізичне нездоров'я не може виконувати свої функції. У цих випадках є інститут регентства, коли призначають кого-небудь із провідних політичних діячів регентом (тобто опікуном), і він виконує функції глави держави або при хворому й недієздатному монарху, або при малолітньому. У деяких випадках парламент може прийняти рішення про відсторонення монарха від влади або це питання вирішує династія, королівська родина на пропозицію законодавчих органів чи за спільним рішенням законодавчої і виконавчої влади.

Щодо президента, то найчастіше стосовно них згадують процедуру імпічменту. Імпічмент – це усунення глави держави (президента) від влади за допущені порушення конституції, закону, які-небудь правопорушення, тобто за вчинення дій, не сумісних із високою посадою глави держави. Слово "імпічмент" – англійський термін, що з'явився ще наприкінці XIV ст. і називав вищих посадових осіб британської монархії, до яких застосовувався осуд. Термін запозичили американці, і вони внесли цю процедуру в конституцію. Президент США, наприклад, може бути підданий процедурі імпічменту у випадку вчинення зради, хабарництва або іншого тяжкого злочину. Процедуру імпічменту здійснює парламент – Конгрес США. Нижня палата – палата представників – порушує справу і розглядає конкретні обставини, а потім ухвалює рішення щодо винності, виступаючи як суд присяжних. Конгресмени вирішують голосуванням, чи винний президент. Якщо провину президента підтвердить нижня палата, то справу розглядатиме Сенат під головуванням глави Верховного суду.

Для того щоб "затвердити статті імпічменту", необхідна проста більшість голосів палати представників, а рішення про осуд приймається 2/3 голосів членів сенату, тільки в цьому випадку президент усувається від влади. Якщо сенатори не наберуть 2/3 голосів, президент залишається на посаді.

Інші конституції також передбачають варіанти притягнення глави держави до відповідальності.

Отже, можна зробити висновок, що належним чином оформлені юридичні засади відповідальності глави держави є однією з фундаментальних засад системи стримувань і противаг між гілками влади

УДК 631.527:633.16

КРАВЦОВА К.М., канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

Katya_kr.bigmir.net

МЕТА – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ ПЕСТИЦИДІВ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ УКРАЇНИ

Важливими складовими адміністративно-правового регулювання обігу пестицидів у сільському господарстві України є мета, завдання та функції такого регулювання. Правові відносини, які склалися у галузі сільського господарства, тривалий час (починаючи з часів Радянського Союзу) є об'єктом численних наукових розвідок. Дослідження ж адміністративно-правового регулювання обігу пестицидів у сільському господарстві України з урахуванням світових тенденцій потребує активних пошуків та доробок, а тому вимагає встановлення власної мети, завдань та функцій.

Як слушно зазначає В.Б. Марченко: «Управлінська діяльність переслідує певну мету, яка розглядається як ідеальне відображення майбутнього результату, його планування. Функції як практичні напрями діяльності по реалізації вищевказаних завдань фактично постають засобами досягнення мети [1, с. 33]».

Слід констатувати, що елементами системи адміністративно-правових засобів регулювання обігу пестицидів у сільському господарстві України є цілі та принципи діяльності у цій сфері; мета та завдання, система функцій; система органів, уповноважених державою здійснювати контроль у цій сфері.

Мета реалізується за допомогою завдань та функцій. Враховуючи той факт, що у правовій науці непоодинокими є випадки помилкового ототожнення цих понять в юридичній літературі пропонується їх розмежувати. Мета визначає завдання адміністративно-правового регулювання як конкретизацію мети, основні етапи її здійснення, а функції як зовнішній прояв властивостей суб'єктів регулювання, який характеризується самостійністю, здійснюється специфічними методами залежно від даного об'єкту регулювання з метою досягнення певних результатів у автомобілебудуванні [2, с. 11].

Метою адміністративно-правового регулювання обігу пестицидів у сільському господарстві України є встановлення режиму безпечного обігу пестицидів, тобто відсутності ризику, пов'язаного із спричиненням шкоди навколишньому природному середовищу, здоров'ю людей і тварин, рослин, продукції сільського, лісового, водного господарства [3, с. 238–245].

Д.М. Бахрах під правовим режимом розуміє систему норм, яка регулює діяльність, відносин між людьми з приводу певних об'єктів. Він розглядає правовий режим як комплекс суспільних відносин певного виду діяльності, що закріплені юридичними нормами та забезпечені сукупністю юридично-організаційних засобів. Наявність правового режиму, на думку Д.М. Бахраха, обумовлена специфічністю суспільних відносин, а також використанням особливих форм та методів діяльності, що відображаються в системі прав та обов'язків суб'єктів [4, с. 201]. В.В. Конопльов не поділяє такої думки та звужує поняття правового режиму зазначаючи наступне: «правовий режим – це правова форма відносин у певній сфері суспільного життя, що має комплекс правових засобів, якими забезпечується відповідний порядок динаміки цих відносин у часі й просторі та визначаються напрямки правового регулювання. Відповідно, адміністративно-правовий режим – це правова форма динаміки адміністративно-правових відносин у часі й просторі, що має визначену мету регулювання та забезпечена комплексом правових засобів [5, с. 172]». Крім того вчений зазначає, що в якості критерію класифікації спеціальних адміністративно-правових режимів, треба взяти специфіку об'єкта правового регулювання. Ці режими можна поділити на види: інформаційні режими; режими речовин, що мають особливу суспільну небезпеку; режими державної служби; митні режими; прикордонні режими; надзвичайні режими; режими окремих видів господарчої діяльності та ін. [5, с. 173].

Отже, під режимом безпечного обігу пестицидів у сільському господарстві України слід розуміти комплекс адміністративно-правових засобів, яким забезпечується порядок дій щодо поводження з пестицидами.

Мета конкретизується в завданнях адміністративно-правового регулювання обігу пестицидів у сільському господарстві України. На мою думку такими завданнями є: створення ефективної системи органів державної влади, які здійснюють контроль на всіх стадіях обігу пестицидів; розроблення та удосконалення стандартів екологічної безпеки обігу пестицидів; постійний моніторинг ринку пестицидів в Україні; надання об'єктивної інформації громадянам в сфері обігу пестицидів; підвищення ролі соціальної відповідальності виробників сільськогосподарської продукції, які застосовують пестициди.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Марченко В.Б. Адміністративно-правове регулювання у сфері справляння податків: дис. канд. юрид. наук: 12.00.07 / Марченко Віктор Борисович. – Ірпінь, 2009. – 212 с.
2. Пестициди відправляються за кордон / Держ. управління навколиш. природ. середовища в Донецькій області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ecodon.org.ua/shownews.php?id=>
3. Кравцова К.М. Мета, завдання та функції адміністративно-правового регулювання обігу пестицидів у сільському господарстві України / К.М. Кравцова // Наук. вісн. Нац. ун-ту біоресурсів і природокористування України. – К., 2012. – Вип. 173, ч. 1. – С. 238–245. Серія «Право»

4. Бахрах Д.Н. Административное право: учеб. [для вузов] / Д.Н. Бахрах. – М.: Изд-во БЕК, 1999. – 368 с.

5. Конопльов В.В. Категорія «адміністративно-правових режимів» в юридичній науці та законодавстві України / В.В. Конопльов // Форум права. – 2010. – № 1. – С. 170–174 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2010-1/10kvvtzu.pdf>

УДК 341.171

БУРЛАКА С.І., канд. іст. наук

Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»

burlaka-s@ukr.net

УГОДА ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС: ВИГОДИ ТА РИЗИКИ

21 березня 2014 року у Брюсселі відбулася церемонія підписання політичної частини Угоди про асоціацію (УА) між Україною та ЄС. Були підписані лише ті частини Угоди, які стосуються політичної взаємодії, питань безпеки та боротьби з тероризмом.

Економічну частину УА, що передбачає створення всеохоплюючої зони вільної торгівлі Україна підписала 27 червня 2014 року. 16 вересня цього ж року європейський парламент ратифікував Угоду про асоціацію між Україною і Європейським Союзом синхронно з Верховною Радою України (у вигляді телемосту по технології Skype).

У практиці ЄС угоди про асоціацію найчастіше укладалися з метою підготовки асоційованої країни до набуття членства в ЄС. Це – такі країни, як Греція та Туреччина (1960-ті), Мальта та Кіпр (1970-ті), Болгарія, Естонія, Латвія, Литва, Польща, Румунія, Словаччина, Словенія, Угорщина, Чехія (1990-ті), Албанія, Боснія і Герцеговина, Македонія, Сербія, Хорватія (2000-ні). Також вони укладалися як альтернатива членству в ЄС – Угода про європейський економічний простір (1992) з Австрією, Ісландією, Ліхтенштейном, Норвегією, Фінляндією і Швецією. Крім того, інколи угоди про асоціацію укладаються з несвропейськими країнами з метою надання допомоги в їх розвитку.

УА розпочинається преамбулою та двома статтями, що визначають цілі асоціації та принципи, на яких ґрунтується Угода. Цілі асоціації, реалізація яких покликана зміцнити відносини між Україною та ЄС, визначаються у чотирьох вимірах:

1. *ціннісному*: поступове зближення між сторонами, що ґрунтується на спільних цінностях та близьких і привілейованих зв'язках, а також все більша участь України у сферах політичної діяльності, програмах і агенціях ЄС;

2. *політико-безпековому*: ведення посиленого політичного діалогу з усіх питань, що становлять взаємний інтерес сторін, а також підтримання миру та стабільності в регіональному та міжнародному масштабах на принципах ООН і ОБСЄ;

3. *економічному*: встановлення посиленних економічних і торговельних відносин, що ведуть до створення поглибленої та всеосяжної ЗВТ, а також завершення перетворення України на функціонуючу ринкову економіку, насамперед – шляхом наближення законодавства України до законодавства ЄС;

4. *правовому*: зміцнення співпраці в галузі справедливості, свободи та безпеки з метою посилення верховенства права та поваги до прав людини й основоположних свобод.

Крім того, цей перелік є відкритим завдяки виокремленню такої цілі асоціації, як «створення умов для все більш близької співпраці в інших галузях, що становлять взаємний інтерес», внаслідок чого сторони можуть поширити відносини асоціації, по суті, на будь-яке питання. Тут важливо відзначити, що «посилений політичний діалог» ведеться «з усіх питань, що становлять взаємний інтерес»: це обмежує будь-які можливі тези про «втручання у внутрішні справи». Відносини асоціації ґрунтуються на логіці інтеграції, що передбачає прагнення держав спільно здійснювати свої суверенні повноваження.

Хоча Угода не встановлює жодної ієрархії цілей, перебіг переговорів і суспільна увага однозначно вказують на ключову роль *економічної цілі* – створення зони вільної торгівлі на основі наближення законодавства до стандартів ЄС як плацдарму для подальшої якомога більшої інтеграції України у внутрішній ринок ЄС. За відсутності згадки в Угоді перспективи членства України в ЄС досягнення саме цієї мети слугуватиме локомотивом інтеграції.

Економічна, секторальна та торговельна частини є найбільшими за обсягом та найскладнішими за рівнем деталізації складовими УА. Разом з тим саме ця складова УА, не применшуючи значення інших частин, може принести найбільш відчутні результати для України – для споживачів, бізнесу тощо – вже в найближчій перспективі. Проте ці частини також несуть у собі найбільші ризики, вони матимуть серйозні макроекономічні наслідки для економіки України, а також передбачають масштабні зміни українського законодавства за багатьма напрямками і секторами економіки, оскільки пов'язані з необхідністю проведення великої кількості реформ. Тільки прорахована довгострокова економічна політика та реальний прогрес у ринкових перетвореннях дозволять Україні повністю скористатися усіма перевагами створення поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі і мінімізувати основні ризики.

Звідси випливає, що економічна, секторальна та торговельна частини УА можуть не просто регулювати двосторонню торгівлю між сторонами, а й – за наявності політичної волі та за підтримки суспільства – закласти певною мірою основи для нової моделі соціально-економічного розвитку України.

ДУДНІК Л.О., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

За роки незалежної України свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю отримало близько 40 тисяч українських адвокатів лише 7700

знаходяться на обліку в органах доходів і зборів в якості самозайнятих осіб; при цьому інформація щодо оподаткування решти адвокатів відсутня.

Фізична особа, яка здійснює незалежну адвокатську діяльність, не може бути підприємцем у межах такої адвокатської діяльності. При цьому чинним законодавством не заборонено фізичній особі, яка здійснює незалежну адвокатську діяльність, бути підприємцем та здійснювати іншу підприємницьку діяльність, не заборонену законом

Згідно ст. 4 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокат здійснює адвокатську діяльність наступним чином: індивідуально або через адвокатське бюро чи адвокатське об'єднання, що є організаційними формами адвокатської діяльності.

В розділі 4 ПК визначено, яким чином оподатковується доходи фізичних осіб, зокрема і тих, які здійснюють незалежну професійну діяльність. Такі доходи, отримані фізичною особою протягом календарного року від здійснення незалежної професійної діяльності, оподатковуються за ставкою 15% та відповідно від суми перевищення 17% до бази оподаткування.

Нормами чинного ПК не передбачено конкретного переліку витрат для фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність. Основним критерієм для обґрунтування витрат, що зменшують дохід для визначення об'єкта оподаткування, є їх належність та необхідність для провадження незалежної професійної діяльності.

В питанні оподаткування індивідуальної адвокатської діяльності хочу зазначити, що як для адвокатів, так і для держави більш вигідною була б спрощена система оподаткування (сплата єдиного податку), без реєстрації адвоката в якості фізичної особи – підприємця. Тому необхідним є створення на законодавчому рівні чітких правил оподаткування адвокатів. Важливо мати узгоджену позицію між адвокатською спільнотою та податковими органами.

«Органи адвокатського самоврядування в Україні створено лише 2 роки тому, наразі вони лише кріпнуть та ростуть і ми не повинні реформувати те, що вже реформовано. Ми всі маємо дбати про те, щоб укріплювати наші органи самоврядування, сприяти в їх розвитку, а не заважати.

Що ж стосується оподаткування адвокатської діяльності, доцільно б було б пряме спілкування Державної фіскальної служби України з адвокатурою на чолі з НААУ буде лише на користь ДФСУ та сплаті податків. Законодавство про оподаткування адвокатів повинно узагальнюватися і змінюватися, щоб такі зміни в подальшому задовольнили всі зацікавлені сторони.

МЕЛЬНИК О.Г., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ СУДОВОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ: ТЕОРИТИЧНИЙ АСПЕКТ

Відповідно до функціонального призначення органів держави виділяють різні гілки влади, які, залежно від характеру повноважень їх органів, діють

самостійно у межах власної компетенції, але при цьому урівноважують одна одну і взаємодіють між собою.

Як відомо, влада – категорія багатоаспектна, а тому загальне поняття влади також є достатньо широким. У нього нерідко включають, перш за все, здатність і можливість справляти визначальний вплив на діяльність, поведінку людей за допомогою таких засобів як: авторитет, вольовий вплив, правові вказівки, примус тощо.

Ідея виділення різних гілок влади із сфери єдиної державної влади, на які покладалися б обов'язки здійснення відповідних функцій, зародилась достатньо давно і отримала теоретичне обґрунтування ще у стародавні часи. Основоположником класичного варіанту теорії розподілу влад більшість вчених називають англійця Джона Локка і французів Шарля Монтеск'є та Жан-Жака Руссо. Таким чином, з самого початку розподіл влад розглядався як необхідна умова досягнення високого ступеня свободи індивідів і суспільних груп.

Однак, слід зауважити, що на сьогодні, у правовій літературі, науці та практиці так і не сформовано єдиного підходу щодо визначення терміну «судова влада». А з-поміж запропонованих, на наш погляд, найбільш вдалим є підхід, відповідно до якого судова влада визначається як особлива форма діяльності держави, гілка державної влади, різновид державної влади.

В той самий час А.О. Селіванов називає судову владу самостійним видом державної влади, яка не може обмежитись тільки системою загальних і спеціалізованих судів, і тому вона функціонує у двох формах організації – як судовий лад і як судовий устрій. Під останнім слід розуміти правосуддя, а до судового ладу можуть входити інші суб'єкти, які безпосередньо не здійснюють функції правосуддя [1, с. 305].

Російський вчений В.В. Лазарев визначає судову владу як «специфічну незалежну гілку державної влади, що здійснює шляхом відкритого, змагального, як правило, колегіального розгляду і вирішення у судових засіданнях спорів про право» [2, с. 385]. В свою чергу, А.М. Хливинок вважає, що судова влада – це передусім вид державної влади, яку здійснюють певні державні органи. Але влада – це не тільки ті чи інші установи, посадові особи, а й функції, які їм належать, а також їх реалізація [3, с. 47].

Судова влада, як і в цілому державна влада, має загальний характер, оскільки вона функціонує скрізь, де є людські колективи, діяльність яких урегульована законом. Для виконання і застосування закону необхідні не тільки організаційні і координаційні, а і контрольні дії держави. Вони включають у себе юрисдикційну діяльність, здатну у певних межах і на здійснення правотворчості. Тим самим забезпечується підвищення конституційного рівня судової влади, яка діє у сфері індивідуальної юрисдикції та бере участь (як і будь-яка влада) в регулюванні суспільних відносин.

Ще однією суттєвою ознакою судової влади є її предметний характер. Він полягає в віднесенні до її безпосереднього відання значної кількості правових і ідеологічних ресурсів, до яких належать інформаційні, організаційні, технічні і інші фактори здійснення влади. Судова влада поширює свою дію на усіх

громадян, підприємства, установи та організації, на які звернені судові акти, незалежно від їх участі у судочинстві [4, с. 35-37].

Таким чином, механізм реалізації соціально-вольового характеру судової влади сприяє впровадженню у життя принципу розподілу влад з виділенням організуючої, універсальної, предметної, професійної судової влади. Тому можна стверджувати, що однією з головних цілей демократизації сучасного суспільства є ідеї правової держави, у якій судова влада повинна бути одним із найважливіших елементів структури державної влади, нарівні із владою законодавчою і виконавчою.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Селіванов А.О. Конституція. Громадянин. Суд. Професійні та суспільні погляди. – К.: УВІД «Рада», 2009. – С. 305.
2. Общая теория права и государства: учебник для вузов / Под ред. В.В. Лазарева. – М., 1999. – С. 385.
3. Хливнюк А.М. Щодо поняття «судова влада» // Вісник Верховного Суду України. – 2009. – № 4. – С. 47.
4. Колоколов Н.А. Мирова юстиция / Н.А. Колоколов, С.Г. Павликов, А.Н. Сачков; под ред. Н.А. Колоколова. – М.: ЮНИТИДАНА: Закон и право, 2008. – С. 35–37.

ЩЕРИЦЯ С.І., канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПОНЯТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО-ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНУ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Кримінально-процесуальний закон – це нормативно-правовий акт представницького вищого органу державної влади – Верховної Ради України, який регулює порядок відкриття кримінальних проваджень і здійснення у них провадження. При здійсненні кримінального провадження кримінальний процесуальний закон виступає основою діяльності органів досудового розслідування, прокуратури та суду. Той факт, що здійснення кримінального судочинства регулюється лише законами, а не відомчими нормативними актами, свідчить про особливе значення, що надається принципу законності у цій сфері державної діяльності [1, с.79], і обумовлений тим, що в кримінальному судочинстві діями та рішеннями державних органів і посадових осіб можуть бути обмежені конституційні права та свободи людини і громадянина. Очевидно, що підстави та межі такого обмеження можуть регулюватись лише законом, а не актами органів управління [2, с.28-29]. Переважна більшість юристів визнають кримінальний процесуальний закон єдиним джерелом кримінального процесуального права. [4, с.10]. Я вважаю, що закони повинні вбирати в себе ознаки права, таким чином наповнюючись духом закону і його змістом. Створити ідеальний закон неможливо, але максимально наблизити його до вимог часу, враховуючи різні погляди вчених-процесуалістів, практиків є завданням законодавчого органу, оскільки вся відповідальність за прийнятий закон покладається на нього. Особливістю кримінально-процесуального закону є те, що його застосування можливе за

аналогією, на відміну від кримінального, оскільки процесуальне право є процедурним, а не матеріальним. [6, с.13-14].

Враховуючи вищевикладене постає питання «Що ж представляє собою кримінальний процесуальний закон»? З даного приводу науковці висловлюють досить різноманітні точні зору щодо визначення кримінально процесуального закону. Так, наприклад П.А. Лупинська вказує, що у теорії та практиці це поняття використовується неоднозначно. Під ним часто розуміють як форму правових актів, в яких містяться норми, що регулюють відносини у сфері кримінального судочинства, так і самі ці норми, зміст і система яких утворюють кримінальне процесуальне право. За такого підходу поняттям “кримінальний процесуальний закон” позначається форма та зміст кримінального процесуального права, що взяті в органічній єдності [5, с.22].

Отже, проведений аналіз кримінально-процесуального закону дає змогу вважати, що поняття кримінального процесуального закону є універсальним широким поняттям, яке охоплює в собі і кримінальні процесуальні норми, що регулюють відповідні суспільні відносини, і форму закріплення цих норм. При цьому, зважаючи на важливість предмета правового регулювання у сфері кримінального процесу, джерелом закріплення кримінальних процесуальних норм виступають нормативно-правові акти вищої юридичної сили – закони та прирівняні до них за юридичною силою акти. Саме вони містять безпосередньо кримінальні процесуальні норми і виступають формально-правовою підставою для здійснення кримінально-процесуальної діяльності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Курс советского уголовного процесса. Общая часть / под ред. А.Д. Бойкова, И.И. Карпеца. – М.: Юрид. лит., 1989. – 656 с.
2. Уголовный процесс: [учеб.] / под ред. П.А. Лупинской. – М.: Юристъ, 1995. – 544 с.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. Т. 1 / за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, А.В. Портнова. – Харків: Право, 2012. – 768 с.
4. Капліна О.В. До питання про аналогію кримінально-процесуального закону // Юридична Україна. – 2005. – № 1. – С. 55-61.
5. Уголовно-процессуальное право Российской Федерации: учеб. / отв. ред. П.А. Лупинская – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Юристъ, 2001. – С. 344.

УДК 32.019

БЛЯЄВ М.О., ст. викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

ПОЛІТИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПАРТІЙНОЇ ЕЛІТИ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Формування громадянського суспільства, суспільно-політичний стан країни, зміна ролі політичних партій, лідерів, структури державного управління активізували проблему політичної відповідальності. Але деякі аспекти

феномену політичної відповідальності, зокрема, відповідальності партійної еліти в науковій літературі є недостатньо вивченими. Тому метою даного дослідження є вивчення відносин політичної відповідальності між політичними партіями та громадянами в умовах функціонування демократичного суспільства.

Після впровадження в Україні нової політичної моделі, ключовими суб'єктами політичного життя стали політичні партії на які покладається відповідальність за функціонування та розвиток української державності. Політична відповідальність політичних партій має колективно-особистий характер і коливається від неформальної форми суспільної відповідальності до можливості громадянського суспільства усувати від влади політичні партії і сили у разі невиконання своїх обов'язків.

Необхідно зауважити, що в Україні на практиці майже не реалізовується відповідальність політичних партій за свої обіцянки перед виборцями, також не існує закріплення його на законодавчому рівні. Звідси і втрата інтересу виборців до передвиборчих програм партій і мала зацікавленість політичної еліти до відповідальності у інститутах державної влади.

Однією з причин фактично мінімальної відповідальності партії за свої обіцянки в час передвиборчої компанії є потреба їх контактування з суспільством. До списку партії у більшості випадків приймаються так звані «спонсори». В політичних партій немає стимулу до зближення з виборцями, адже останні не впливають на склад партійних списків і тому немає в кого вимагати звіту за дії народних обранців. Звідси, система обраних українським суспільством цінностей не впливає на процес побудови демократичної держави в Україні.

Таким чином, мають бути розроблені законодавчо-правові норми, які б передбачали політичну відповідальність влади перед суспільством, тобто оголошення недовіри і відставки органів виконавчої влади, а також дострокове припинення повноважень Рад різних рівнів у тому разі, якщо вони не виконали у визначений законом термін взятих на себе виборчих зобов'язань, враховуючи безпосередній контроль ЗМУ та громадських організацій.

ЗМІСТ

Земський Ю.С. Російсько-українська війна та євро-інтеграційний курс України – парадокси та закономірності історичного поступу Східної Європи початку ХХІ ст.....	3
Бровко Н.І. Правовий аналіз законодавчих гарантій особистих конституційних прав і свобод людини та громадянина.....	4
Ковальчук І.В. Податок на додану вартість у податковій системі України та шляхи його удосконалення.....	5
Ломакіна І.Ю. Особливості державно-правового регулювання інформаційного забезпечення в Україні.....	6
Росавицький О.О. Розвиток місцевого самоврядування в контексті конституційних реформ в Україні.....	7
Пахомова А.О. Перспективи розвитку інформатизації аграрної науки.....	9
Самойлович А.А. Проблеми державного управління у сільському господарстві України.....	10
Настіна О.І. Особливості захисту земельних прав громадян	11
Єфремова І.І. Актуальні питання захисту прав споживачів в торговельних мережах.....	12
Малишко І.В. Поняття та види дитячої безпритульності та бездоглядності в Українській РСР.....	14
Мохонько О.О. Поняття індивідуальної амністії в кримінальному законодавстві України.....	15
Мельник Л.М. Орден єзуїтів: релігійно-політичний аспект діяльності.....	16
Терещук М.М. Юридична відповідальність глави держави: теоретико-правовий аналіз.....	17
Кравцова К.М. Мета – важлива складова адміністративно-правового регулювання обігу пестицидів у сільському господарстві України.....	19
Бурлака С.І. Угода про асоціацію між Україною та ЄС: вигоди та ризики.....	21
Дуднік Л.О. Актуальні проблеми правового регулювання адвокатської діяльності.....	22
Мельник О.Г. Особливості судової влади в Україні: теоритичний аспект.....	23
Щериця С.І. Поняття кримінального-процесуального закону у кримінальному судочинстві	25
Біляєв М.О. Політична відповідальність партійної еліти як фактор формування громадянського суспільства.....	26